

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 05 lutego 2015 r.

ZSS.422.6.2015.JZ

**Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki
Społecznej**

Szanowny Panie Ministrze,

zapoznałem się z dwoma projektami ustaw nowelizujących ustawę z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 ze zm.), przekazanymi do konsultacji publicznych pismem Pana Ministra z 7 stycznia br., znak: DSR-II-0210-2-2-RS/15.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 ze zm.) zwracam się o rozważenie poniższych propozycji wprowadzenia zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

W projektowanej ustawie proponuję wyraźne uregulowanie kwestii, czy dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, uregulowany w art. 10 ustawy, jest przyznawany na każde dziecko, czy też jego miesięczny wymiar jest stały i niezależny od liczby wychowywanych dzieci, których urodzenie stanowiło podstawę udzielenia urlopu wychowawczego.

Powyższy problem ma znaczenie w przypadkach, gdy podczas jednego porodu kobieta urodziła więcej niż jedno dziecko i opiekuje się urodzonymi dziećmi w czasie korzystania z urlopu wychowawczego. Ponieważ art. 10 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych stanowi, że *dodatek do zasiłku rodzinnego z tego tytułu przysługuje w wysokości 400 zł miesięcznie*, pojawiła się wątpliwość, czy w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka miesięczny wymiar dodatku wynosi 400 zł czy stanowi iloczyn tej kwoty i liczby urodzonych dzieci.

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

W orzecznictwie sądów administracyjnych zarysowały się rozbieżne wykładnie przywołanego przepisu. Ostatecznie, uchwałą z 26 czerwca 2014 r., sygn. akt I OPS 15/13, Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że przedmiotowy dodatek, w przypadku korzystania z urlopu wychowawczego w celu sprawowania opieki nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu, przysługuje do zasiłku rodzinnego na każde z tych dzieci.

Przyłączam się do zapatrywania NSA i argumentacji przywołanej na jego poparcie. Uważam, że dodatek powinien być przyznawany na każde dziecko, ponieważ takie rozwiązanie uwzględnia fakt, że nakłady finansowe związane z utrzymaniem dzieci zależą od liczby wychowywanych dzieci. Ponadto zmienił się charakter dodatku, który przed wejściem w życie ustawy o świadczeniach rodzinnych miał charakter świadczenia z ubezpieczenia społecznego, które rekompensowało zarobek utracony z powodu przebywania rodzica-pracownika na urlopie wychowawczym. Obecnie dodatek jest świadczeniem pozaubezpieczeniowym, niefinansowanym z wnoszonych przez pracownika składek na ubezpieczenie społeczne. Jak wyraźnie stanowi art. 4 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych: *Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka*, co w jednakowym stopniu odnosi się do dodatków do tego zasiłku – zwiększających jego wymiar w określonych okolicznościach. Przytoczony przepis potwierdza tezę, że celem zasiłku i dodatków jest wyłącznie wsparcie utrzymania dziecka. Na marginesie należy dodać, że w projektowanym art. 17c ust. 8 wyraźnie rozstrzygnięto analogiczną kwestię, czy świadczenie rodzicielskie może przysługiwać w wymiarze pojedynczym czy wielokrotnym.

Kontynuując wątek konstytucyjnego prawa rodzin wielodzietnych i niepełnych do szczególnej pomocy władz publicznych, sygnalizuję potrzebę wprowadzenia zmiany do art. 11a ustawy o świadczeniach rodzinnych poprzez zniesienie maksymalnych wymiarów dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka. *De lege lata* miesięczna kwota dodatku wynosi 170 zł i nie może przekroczyć 340 zł na wszystkie dzieci. W przypadku wychowywania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, kwota powyższa może zostać zwiększona o 80 zł na dziecko, lecz nie więcej niż 160 zł na wszystkie dzieci. Wynika stąd, że w przypadku rodzin samotnie wychowujących więcej niż dwoje dzieci kwota udzielonego wsparcia maleje wraz ze wzrostem liczby wychowywanych dzieci.

Z dużym zadowoleniem odnotowałem zaproponowane rozwiązanie łagodzące skutki przekroczenia kryterium dochodowego przez osoby ubiegające się o ustalenie prawa do

zasiłków rodzinnych z dodatkami. Do Rzecznika Praw Dziecka wpływa bardzo dużo skarg na przypadki odmowy przyznania zasiłku rodzinnego z powodu ustalenia, że dochód rodziny w przeliczeniu na osobę przekracza prawnie ustaloną kwotę progową. Zawarte w projekcie rozwiązanie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów świadczeń rodzinnych, słusznie uznającym, że niewielkie przekroczenie progu dochodowego, nie powinno pozbawiać prawa całego świadczenia.

Bardzo proszę o ustosunkowanie się Pana Ministra do powyższych postulatów.

Z wyrazami szacunku
Marek Piński